

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. [redacted]
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Locatie Utrecht

St.-Jacobsstraat 200
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

T 088 669 6000
www.onderwijsinspectie.nl

Contact

[redacted]
[redacted]

Onze referentie

Datum 28 juli 2023
Betreft Uitvoeringstoets wijziging Wet kinderopvang (gastouderopvang)

Geachte [redacted]

Op 8 juni 2023 heeft de Inspectie van het onderwijs (hierna: de inspectie) het verzoek ontvangen om een uitvoeringstoets te doen op de wijziging van de wet kinderopvang met betrekking tot de gastouderopvang. Het betreft een wijziging in het gelijkstellen van verantwoorde gastouderopvang aan verantwoorde kinderopvang en het mogelijk maken om in nadere regelgeving het aantal gastouderbureaus per gastouder te beperken en regels in te stellen omtrent pedagogische begeleiding en coaching van de gastouders.

De inspectie heeft deze regeling bekeken vanuit de opdracht als interbestuurlijk toezichthouder.

Naar verwachting heeft de voorgenomen wijziging geen direct effect op onze rol om toe te zien op de naleving van de gemeentelijke taken rond toezicht en handhaving kinderopvang. De uitwerking in nadere regelgeving kan echter wel effecten hebben op onze taakuitvoering.

Vanuit onze rol om inzicht te geven in het stelsel, geven we een aantal punten mee ter overweging:

Beoogd doel: kwaliteitsverhoging van de gastouderopvang

In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat het doel van de aanpassing van de kwaliteitseisen enerzijds is het verbeteren van de begeleiding door gastouderbureaus en anderzijds het goed toerusten van gastouders om kinderen te kunnen stimuleren in hun ontwikkeling.

De wetswijziging die nu voorligt maakt nadere uitwerking in regelgeving mogelijk en, om tot verbetering van de gastouderopvang te komen, noodzakelijk. Hoe deze invulling wordt uitgewerkt is op dit moment nog niet duidelijk. Het gebruik van een pedagogisch werkplan door gastouders, opleidingseisen die veranderen en doorgaande educatie zijn aanpassingen die nu worden aangekondigd en die belangrijk zijn voor een kwaliteitsimpuls.

De nadere uitwerking in regelgeving zal hier verder op in moeten gaan.

Gelijkstelling van verantwoorde gastouderopvang aan verantwoorde kinderopvang

In de wetswijziging worden de pedagogische doelen van verantwoorde kinderopvang, zoals deze in de Wet kinderopvang voor kindercentra vastliggen, ook geldend voor de gastouderopvang.

De deskundigheidseisen van gastouders en de omgeving waarin de gastouderopvang plaatsvindt is geheel verschillend aan de opvang in kindercentra. De gastouder werkt alleen, heeft daardoor al minder voorbeeld en feedback en heeft wellicht een minder verdiepende opleiding dan pedagogisch medewerkers in de kindercentra.

Het opnemen van de pedagogische doelen in de Wet kinderopvang zoals bij dagopvang en buitenschoolse opvang, kan bij de gastouders bijdragen aan een verhoogde kwaliteit, de uitwerking vraagt een op de gastoudersector passende werkwijze waarbij gastouders weten wat er van hen wordt verwacht ten opzichte van de huidige situatie.

Het mogelijk maken om het aantal gastouderbureaus waar een gastouder bij aangesloten kan zijn te beperken

In de memorie van toelichting wordt een relatie gelegd tussen meerdere gastouderbureaus en het zicht op de gastouder en de relatie van de gastouder met de verschillende gastouderbureaus. Waarbij de gedachte is dat minder bemiddelende gastouderbureaus het zicht op de gastouder versterkt en de relatie tussen beiden.

Het blijkt uit de Memorie van Toelichting dat slechts een klein percentage gastouders gebruik maakt van meer dan twee gastouderbureaus tegelijkertijd.

In het Thema-onderzoek Toezicht gastouderopvang¹ heeft de inspectie ook het beperken van het aantal bemiddelende gastouderbureaus onder de aandacht gebracht en de aanbeveling gedaan om de bestaande vrijheden voor bemiddeling tegen het licht te houden.

De technische inregeling van de nu voorgestelde beperking en de gevolgen voor het toezicht (registratie, controle, herstel en sancties) zijn nog niet helder. Het is voor de inspectie niet duidelijk of dit eenvoudig is te verwezenlijken. Ook gelet op tijdelijke uitzonderingen die denkbaar zijn. Niet alleen in overgangsrecht, maar bijvoorbeeld ook in korte periodes waarin een gastouder een nieuw kind in opvang opneemt met een derde gastouderbureau in de wetenschap dat een ander kind met een ander gastouderbureau binnenkort zal stoppen.

Ondanks het beperken van het aantal bemiddelende gastouderbureaus blijft het punt bestaan hoe de gelijktijdig bemiddelende bureaus omgaan met de begeleiding en afstemming met deze gastouders. Wordt hierop in de nadere regelgeving ingegaan en wordt ook van gastouderbureaus gevraagd hoe zij omgaan met gastouders met meerdere gastouderbureaus? Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het inregelen en afstemmen van begeleiding en coaching voor deze gastouders.

¹ Thema-onderzoek Toezicht Gastouderopvang, april 2020; Inspectie van het Onderwijs.

Locatie Utrecht

Datum
2023

Bij de verbetermaatregelen 'professionalisering gastouders' wordt genoemd dat een pedagogisch werkplan een kwaliteitsverbetering zal ondersteunen. De inspectie gaat er daarbij vanuit dat de gastouder die gelijktijdig door meerdere gastouderbureaus wordt bemiddeld een dergelijk pedagogisch werkplan opstelt en samen met de bemiddelende gastouderbureaus zorgt dat dit binnen de kaders van het pedagogische beleidsplan van de gastouderbureaus valt. Het werkplan voorziet daarmee in een verbinding en vertaling van de beleidsplannen voor de gastouder en biedt daarmee naar alle waarschijnlijkheid ook handreikingen voor het toezicht door de GGD op de gastouder. Juist als er ook aandacht is voor hoe gastouderbureaus omgaan met deze specifieke gastouders.

Het mogelijk maken van pedagogische begeleiding en coaching ter ondersteuning van gastouders.

De uitwerking hiervan vindt in nadere regelgeving plaats, de consequenties zullen ook dan pas duidelijk worden. Belangrijk is om bij de begeleiding en coaching rekening te houden met de inrichting van de sector gastouderopvang.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bij afwezigheid van [REDACTED] directeur toezicht primair onderwijs en kinderopvang,

[REDACTED] afdelingshoofd Gemeentelijk Toezicht